

Upořádat výstavu Janě a Petrovi Peškovým byla ze strany muzea v mnoha ohledech věcí cti a taktéž i výrazem poděkování za dlouholetou vstřícnou spolupráci. Oba totiž již bezmála půl století patří nejen do nejbližšího okruhu pracovních partnerů, ale rovněž i příznivců a přátel této instituce. Z mimořádného ohlasu především českokrumlovské kulturní veřejnosti se již v době předběžného ohlášení termínů jejího konání dala očekávat nejen vysoká návštěvnost, ale především značný zájem o seznámení s méně známým oborem umělecké tvorby Jany Peškové – malbou. S o to větší lítostí pak publikum, ústřední aktéři i organizátoři sledovali, za jak nepříznivých, objektivně způsobených obtíží se akce uskutečnila.

Termín vernisáže byl stanoven na 29. září 2020, tedy na dobu, ve které pro muzejní a galerijní zařízení vstupovala v platnost omezující protiepidemická opatření. Povolená účast pouze 70 sedících účastníků byla toho večera bezezbytku naplněna, a i počet návštěvníků během následujících dní nasvědčoval velkému zájmu o výstavu. Jednoznačně převažující dojem vystihoval stručný zápis z 11. října v návštěvní knize muzea:

„Nádherná výstava, povznesení duše v této době.“

Již následujícího dne se však pro veřejnost uzavřela veškerá muzea v celém státě. Nadějně znovuotevření krátkodobě proběhlo v čase adventním (4. - 17. prosince), tedy v době, jejíž nevšední atmosféra ještě umocnila poetické ladění vystavených obrazů. Po uplynutí těchto dvou týdnů, ještě před vánočními svátky, však přišel definitivní konec výstavy. Bohužel na tom nic nezměnila ani velkoryse vstřícná dohoda autorky s vedením muzea o jejím prodloužení do 11. dubna 2021. Možnost otevřít dveře kulturních zařízení se bohužel naskytla až o měsíc později... Mnozí z těch, kterým se během velmi omezené doby podařilo soubor vystavených akvarelů Jany Peškové shlédnout, o něm prohlásili, že se ocitli uprostřed „*výtvarné pohádky*“. Pro ty méně šťastné, kterým zůstaly brány muzea uzavřeny, ale i pro ty, jímž se náročná příprava a realizace stala mnohem více než pracovní rutinou, zůstane v paměti jako výstava, která v duchu tradičních úvodů pohádkových textů – „*byla – nebyla*“.

Jméno Jany Peškové (*1947) vešlo do povědomí kulturní veřejnosti především díky její dlouhodobé tvorbě v oboru keramiky, kterou vystudovala na Střední uměleckoprůmyslové škole v Bechyni. Po roce 1968 se věnovala využití keramiky v památkové péči, a to především při ztvárnění formálně i technologicky přesných replik, které doplňují řadu exteriérů i interiérů průběžně restaurovaných historických domů v Českém Krumlově, včetně zdejšího zámku. Společně s vlastní volnou tvorbou se v kruhu rodinné firmy dlouhodobě věnovala i výrobě esteticky vytříbených keramických komponentů funkčních kachlových kamen.

Po roce 1990 se stala členkou zakládajícího pedagogického sboru českokrumlovské Střední uměleckoprůmyslové školy sv. Anežky České, zprvu při výuce ve školním ateliéru keramiky a následně i malby.

Prvního učitele kresby a malby měla ve svém nejbližším rodinném kruhu – jejím otcem byl znamenitý českokrumlovský malíř Leo Rosín – a i její pozdější keramická produkce se neobešla bez důkladné kresebné přípravy. Nicméně vpravdě volné malířské tvorbě, téměř výlučně technikou akvarelu, se věnuje až v posledních

letech. Žánrově ji zajímá otevřená přírodní krajina, architektura, ale také zátiší a portrét. Přestože měla možnost poznat na svých studijních cestách řadu zajímavých a inspirativních oblastí (Francie, Itálie, Řecko), tvoří těžiště její výtvarné práce motivy z Českého Krumlova a jeho nejbližšího okolí, se kterým je po celý život bytostně spjata, detailně jej i zná a náležitě mu i rozumí:

Náš Krumlov se dá "prolézat". Chvíli z výšky obdivujeme jeho panorama, a za pár minut už zas od řeky zdviháme hlavu, abychom dohlédli na špičku věže. A pak ty meandry Vltavy - přítomnost vody je zde cítit na každém kroku. A celé to údolí je chráněno od jihu Křížovým vrchem a od severu horou, jak říkají obyvatelé podkletešských vesnic, - maminkou Kletí.

(Jana Pešková)

Ve vystaveném souboru z uplynulých deseti let tvorby zaujala nejen panoramata města, malovaná z různých stanovišť, ale především pohledy do „staleté duše“ města – do jeho ulic a zákoutí. Jako stálá obyvatelka města přitom autorka plně využila možnosti zachycení působivých proměn dojmů v celoročním cyklu barevnosti - od jara až do zimy. Zcela průkazně přitom i využila i formální různorodost výrazového rukopisu, kterou technika akvarelové malby umožňuje, a to od precizních, až dokumentárně zachycených detailů architektury až po volně pojaté barevné plochy kompozic, jejichž smyslem a obsahem je nálada, vzpomínka či krátký příběh. Ryze přírodní motivy vzdávají hold Blanskému lesu a Šumavě, především jejím elementárním prázákladům – skále, vodě a lesu. Autorka v nich s respektem a s porozuměním rovněž v mnoha symbolech zachytila místní tradované příběhy či mystiku energeticky výjimečných lokalit. Značnou pozornost návštěvníků zaznamenal vystavený soubor velmi zdařilých portrétů osob z kruhu vlastní rodiny a nejbližších přátel, stejně jako kresebné studie středověkých plastik ze zdejšího regionu.

Pro zájemce, jimž nebylo dopřáno výstavu shlédnout, je na veřejných stránkách muzea dlouhodobě přístupná fotografická dokumentace včetně dodatečné možnosti alespoň její virtuální prohlídky muzeumck.cz/gallery-category/virtualni-prohlidky/

Jana Pešková je rovněž spoluautorkou unikátního keramického modelu města Českého Krumlova, na jehož přípravě i na výsledném ztvárnění se v letech 1977-1984 podílela se svým manželem ing. arch. Petrem Peškem (*1938). Ten se původně vyučil dřevomodelářem a pro vykonání první praxe u Pražského stavebního podniku vystudoval obor architektury na Stavební fakultě ČVUT. Od roku 1969 působil na českokrumlovské expozituře Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody.

Vytvoření modelu historického jádra města bylo zadáno vedením tehdejšího Okresního vlastivědného muzea pro stálou expozici v jeho nově rekonstruované budově. Keramický materiál byl zvolen nejen s přihlédnutím k umělecké specializaci spoluautorky, ale také pro pohledovou příbuznost s patinou fasád a střech staletých budov. Zobrazení mělo zachytit ideální podobu města kolem roku 1800, tedy prakticky se všemi jeho středověkými a barokními atributy:

„Sedmiletou prací na modelu jsme mimo jiné též chtěli ukázat směr, jakým by se měl Krumlov ubírat při rekonstrukci a doplňování mizejících historických prvků a nevhodných zásahů při porušení urbanistických měřítek, ke kterým zde došlo v 19. století.“

(Ing. arch. Petr Pešek)

Kromě dokumentace jednotlivých náročných fází stavby modelu (tvarování z hlíny, sušení, vypalování, barvení a glazování) představila výstava vůbec poprvé i výběr z detailních kresebných studií jednotlivých historických domů i budov v areálu zámku, které bylo nutno pořídit ještě před začátkem vlastního trojrozměrného ztvárnění. Výsledný model v měřítku 1:200 patří dlouhodobě k nejvyhledávanějším exponátům stálé expozice muzea. Je nejen mimořádně působivým keramickým artefaktem, ale také slouží návštěvníkům k rychlému předání informací o složité topografii historického centra při pohledu z „ptačí perspektivy“. Jeho tvůrcům, kteří mu věnovali bezmála deset let práce, však šlo především o to, aby k oněm staletým stavebním skvostům, zvěčněným na modelu, přistupovaly současné i budoucí generace poučeně, moudře a s náležitě pokornou úctou.